Tranzacțiile cu produse accizabile pe teritoriul Uniunii Europene desfășurate complet digital. Care sunt noutățile?

Autori:

- ***Mihai Petre, Director, Comerţ Internaţional, EY România***
- ***Cosmin Dincă, Manager, Comerţ Internaţional, EY România***

Au trecut aproape două luni de când Statele Membre (inclusiv România) au început să aplice noile reguli privind tranzacțiile cu produse accizabile (cu acciza plătită) care circulă pe teritoriul Uniunii Europene. Mai precis, mișcările de produse accizabile (de exemplu, tutun, alcool, produse energetice) pentru care accizele au fost plătite în Statul Membru de expediție sunt procesate digital prin platforma electronică EMCS (Excise Movement and Control System) până la locul de destinație de pe teritoriul Uniunii Europene.

Până recent, procedura digitală era disponibilă numai pentru circulația produselor accizabile aflate în regim suspensiv de accize. În cazul produselor accizabile având acciza plătită, vechea procedură presupunea utilizarea unui formular fizic pe hârtie, denumit „document de însoțire simplificată/DIS”, înlocuit în prezent de „documentul simplificat electronic de însoțire” (e-SAD), depus digital prin sistemul EMCS.

Noua procedură este aplicată și în România (obligatoriu începând cu 13 februarie 2023) în baza unui set de reguli și autorizații noi pe care operatorii economici trebuie să le respecte/obțină. De exemplu, cei care doresc să recepționeze în România produse având acciza plătită în alt Stat Membru

trebuie să se autorizeze ca „destinatar certificat” în România. În oglindă, cei care doresc să expedieze din România produse accizabile având acciza plătită către alt Stat Membru trebuie să se autorizeze ca „expeditor certificat”.

Fiecare tip de autorizație vine cu reguli și condiții specifice de îndeplinit (de exemplu, puncte de lucru înregistrate la Registrul Comerțului aferente spatiilor de recepție/expediție, rezervoare verificate metrologic, în cazul produselor energetice care circulă în vrac, garanții care să acopere plata accizelor, absența datoriilor față de bugetul de stat, autorizații de acces la sistemul EMCS, efectuarea de rapoarte de primire/expediție).

Noul sistem digital își propune să simplifice pașii de urmat de către operatorii economici în cadrul tranzacțiilor cu astfel de produse, deși utilizarea lui presupune inițial parcurgerea unor etape de autorizare mai extinse decât cele din vechea procedură pe hârtie (unde nici o autorizație nu era necesară). De asemenea, acesta permite autorităților să lupte mai ușor împotriva evaziunii fiscale în speranța că procesarea și validarea în timp real a mișcărilor, expedierii și recepționării acestor produse accizabile vor atinge acest obiectiv.

De la intrarea în vigoare a noii proceduri digitale (13 februarie 2023) și până în prezent s-au creat întârzieri și blocaje în lanțurile de aprovizionare cu astfel de produse, atât din cauza neobținerii la timp a autorizațiilor mai sus menționate, cât și implementării târzii a unor norme legislative de aplicare a procedurilor de autorizare la nivelul Statelor Membre. Un lucru este cert, procedura este una nouă atât pentru autorități (care autorizează și monitorizează mișcările), cât și pentru operatorii economici care trebuie să se adapteze în timp util, fără să creeze discrepanțe majore în lanțul de aprovizionare.

Acordul de încetare poate obliga la plata despăgubirilor privind formarea profesională?

Autor: Cosmina Sima, Avocat colaborator, D&B David și Baias SCA

Angajații pot fi obligați la plata despăgubirilor aferente cursurilor de formare profesională dacă raportul lor de muncă a încetat prin acordul părților, atât timp cât salariatul și angajatorul au încheiat un act adițional referitor la formarea profesională în care se prevede că încetarea raportului de muncă prin acordul părților conduce la obligația plății de despăgubiri.

Pe de altă parte, atât timp cât între părți nu s-a încheiat un astfel de act adițional ori actul adițional nu conține o astfel de prevedere, majoritatea instanțelor decid în favoarea salariaților, considerând că acordul de încetare nu poate fi interpretat ca inițiativă a salariatului de a înceta raportul de muncă și, implicit, nu sunt obligați la plata despăgubirilor.

Potrivit prevederilor legale în vigoare, formarea profesională poate avea loc atât din inițiativa angajatorului, cât și din inițiativa salariatului. Atunci când formarea profesională se desfășoară din inițiativa angajatorului, cheltuielile ocazionate de participarea salariatului la cursurile sau stagiile de formare profesională sunt suportate de către angajator.

Totuși, angajatorul și salariatul se bucură de posibilitatea de a înceta contractul individual de muncă oricând, cu respectarea prevederilor legale, fapt ce ar putea conduce la eventuale situații inechitabile pentru aceștia în contextul participării salariaților la cursurile de formare profesională.

În conformitate cu art. 198 din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, salariatul care a beneficiat de un curs sau un stagiu de formare profesională la cererea angajatorului nu poate avea iniţiativa încetării contractului individual de muncă pentru o perioadă stabilită prin act adiţional la contractul individual de muncă. Nerespectarea de către salariat a acestei prevederi determină obligarea acestuia la suportarea tuturor cheltuielilor ocazionate de pregătirea sa profesională, proporţional cu perioada nelucrată din perioada stabilită conform actului adiţional.

În mod firesc, „inițiativa” salariatului de încetare a contractului individual de muncă se interpretează, în primul rând, ca fiind demisia. Așadar, salariatul își poate depune demisia în perioada stabilită prin actul adițional la contractul individual de muncă încheiat pentru formarea profesională, însă va fi obligat la plata cheltuielilor ocazionate de pregătirea sa profesională, proporţional cu perioada nelucrată anterior menționată.

Totuși, intervine întrebarea: ce se întâmplă în situația în care raportul de muncă încetează prin acordul părților în perioada stabilită prin actul adițional privind formarea profesională? Se poate considera acordul salariatului de a înceta raportul de muncă ca fiind „inițiativa” sa, în sensul dat de Codul Muncii? Va fi salariatul obligat la plata despăgubirilor, similar situației în care a depus cererea de demisie?

Întrucât legislația în vigoare nu prevede o normă expresă privind o astfel de situație, ne întoarcem atenția către

jurisprudența în materie, în special asupra hotărârilor judecătorești rămase definitive în apel.

Ce arată jurisprudența

Instanțele de judecată au apreciat că este necesară plata despăgubirilor de către salariat ca urmare a încetării contractului individual de muncă prin acordul părților, însă doar în anumite condiții.

În opinia majoritară, salariatul este obligat să plătească despăgubirile aferente cursurilor de formare profesională proporțional cu perioada efectiv nelucrată atât timp cât între salariat și angajator s-a încheiat în prealabil un act adițional referitor la cursurile de formare profesională în care se precizează cazurile în care salariatul este obligat la despăgubiri, inclusiv prin acordul părților. Instanțele au considerat că prevederi din actele adiționale precum „*Despăgubirea materială […] este datorată din momentul comunicării deciziei de încetare (inclusiv demisia) a contractului individual de muncă*”, „*încetare a contractului individual de muncă pentru motive disciplinare, demisie, acordul părților solicitat de salariat*” ca fiind suficiente pentru a obliga salariatul la plata despagubirilor.

Totuși, din analizarea jurisprudenței rezultă că, în situația în care, deși salariatul a urmat cursuri de formare profesională, între părți nu s-a încheiat un act adițional în acest sens sau un astfel de act nu prevede cazurile în care salariatul este obligat la despăgubiri, atunci salariatul nu este obligat la plata despăgubirilor mai sus menționate dacă raportul de muncă încetează prin acordul părților.

Instanțele de judecată au opinat că, într-un astfel de scenariu, prin sintagma „inițiativa” salariatului se înțelege actul demisiei sale, iar nu și eventuala propunere făcută de salariat angajatorului de a înceta contractul de muncă prin acordul părților. Instanțele au considerat că raționamentul

obligării la plata despăgubirilor se fondează pe culpa contractuală, pe când acordul de încetare exclude orice astfel de culpă. De asemenea, au considerat că „inițiativa” se referă la un actul unilateral de voință al angajatului în sensul încetării raporturilor de muncă, care nu îmbracă decât forma demisiei, nu și a acordului.

Formarea profesională reprezintă unul dintre elementele de bază necesare pentru profitabilitatea unei societăți, deoarece salariații pot fi mai eficienți, mai productivi, când au numeroase cunoștințe referitoare la modalitatea de îndeplinire a atribuțiilor specifice postului pe care îl ocupă. În același timp, formarea profesională este benefică și pentru salariați în mod direct, întrucât le facilitează activitatea de zi cu zi și promovarea în carieră.

Fețele mai puțin știute ale inflației – cui bono, cui malo?

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului de Asistenţă fiscală şi juridică, EY România

Atât timp cât inflația a fost menținută la un nivel redus şi apropiat de cel general acceptat în spațiul UE, printr-un cumul de factori și măsuri la nivel național de ordin monetar-fiscal și economic, subiectul nu a fost de interes general. Singurele momente în care atenția se îndreptă spre indicatorul care arată evoluția prețurilor produselor care fac parte din „coșul de bază” sunt cele în care Institutul Național de Statistică (INS) comunică această cifră. De anul trecut însă, pe fondul mai multor evenimente de natură politică și

economică, inflația a redevenit un subiect foarte important de discuție, având în vedere impactul său vizibil şi generalizat.

Sunt însă și aspecte mai puțin știute despre acest indicator, dincolo de percepția negativă din partea populației, absolut justificată, întrucât un nivel crescut al inflației – mai concret 16,4% în 2022 – înseamnă, în cele din urmă, scăderea puterii de cumpărare.

Dincolo de acest aspect evident – produsele și serviciile costă azi mai mult decât ieri – sunt și unele considerații care contează pentru companiile plătitoare de impozit pe profit, care nu s-au mai confruntat cu astfel de probleme de aproape două decenii. Dacă luăm impozitul pe profit, care este fixat de o bună bucată de vreme la 16%, în mediul inflaționist profitul pe hârtie poate fi de fapt o pierdere în termeni reali şi ajungi să suporţi impozit pe inflaţie în detrimentul companiei. Cum se explică? Este vorba despre un fenomen contabil şi economic simplu: la costuri intră mărfuri și servicii cumpărate la prețuri „anterioare”, mai mici față de cele din momentul actual, dar la venituri se contabilizează vânzările la preţuri actuale care includ şi inflaţie. Cu cât e mai lungă perioada între achiziţia „intrărilor” şi vânzarea „ieşirilor”, cu atât mai inflatat apare şi profitul scriptic care se şi impozitează. Faptic, se ajunge la o erodare a profitului real net al contribuabilului. Acest fenomen a fost pronunţat în anii ’90 până spre 2003-2004 şi iată că a revenit în actualitate pentru declaraţiile fiscale aferente anului 2022.

Pe de altă parte, avem încă un fenomen generat de creșterea nivelului inflaționist de anul trecut, care agravează contextul pentru antreprenorii români, în special pentru exportatori. Vorbim despre cursul valutar, caracterizat în ultimii doi ani de o anume stabilitate, în sensul unei deprecieri relativ nesemnificative comparativ cu rata inflației. De exemplu, dacă inflaţia din 2011 până în prezent a depăşit bine 50%, devaluarea RON a fost doar în jur de 10%

în aceeaşi perioadă. Vestea mai puțin bună pentru exportatori este că această discrepanţă le aduce costuri interne de producţie mai mari, însă încasările în Euro nu vor aduce şi veniturile în RON pe măsură. Când mai adaugi faptul că inflația în România este de peste 2,5 ori mai mare decât cea în zona euro, devine clar că exportatorii suferă mai mult. Care este soluția de contracarare a acestui efect, pe care exportatorii îl vor resimți în acest an? Remediile nu sunt simple și în niciun caz cu efecte imediate.

Un alt exemplu al efectului de distorsionare al inflaţiei este în relația debitor-creditor. Şi anume, în cadrul procesului inflaționist se întâmplă un transfer al valorii de la creditor spre debitor. De exemplu, în cazul împrumuturilor în lei cu dobândă fixă, stabilită în trecut în condiţiile inflaţiei reduse (sau chiar negative în 2015-2016), este clar că debitorul este avantajat în fața băncii, pentru că îi va returna în termeni reali o sumă mai mică decât cea împrumutată iniţial. Acelaşi fenomen afectează şi datoria publică, pentru că un nivel ridicat al inflației „ajută” la scăderea datoriei nominale ca procent din Produsul Intern Brut (PIB), lăsând un spaţiu mai larg pentru îndatorările viitoare. Este rezultatul faptului că, în condiții inflaționiste, PIB crește mai repede. În plus, în termeni nominali, putem asista la o scădere mai rapidă a deficitului bugetar, pe fundalul dinamicii diferenţiate a veniturilor şi cheltuielilor, respectiv apropierea acestuia de parametrul Maastrich, de 3%, pe care România e obligată să îl atingă la un moment dat.

Un alt exemplu din care se vede fața mai puțin știută a inflației mari sunt cheltuielile cu salariile bugetarilor. Această mărire în cazul României a fost în 2022 de 12% (sub procentul inflației, de 16,4%), ceea ce a creat un avantaj temporar al bugetului național, la poziția cheltuielilor cu salariile bugetarilor, în condiţiile în care veniturile bugetare au crescut într-un ritm mai accelerat.

În concluzie, este important de avut în vedere că inflația

ridicată este un fenomen complex şi, chiar dacă, *per* ansamblu, are implicaţii negative la nivelul economiei naţionale, aceste implicaţii pot fi diferite în funcţie de circumstanţe.

Raportarea SAF-T, la următorul nivel. Cum se poate asigura o companie că declarația este corectă și completă?

Autori:

- ***Anca Macovei, Director Tax Technology, PwC România***
- ***Izabela Stoicescu, Senior Manager, PwC România***

După un an de pregătiri intense pentru raportarea SAF-T, companiile – mari contribuabili – au ajuns în etapa în care dificultatea nu mai este legată de identificarea datelor în sisteme sau de implementarea setărilor aferente, ci de a asigura o rutină de lucru funcțională și de a obține confortul necesar pentru ca declarația SAF-T depusă lună de lună să fie corectă și completă, după cum prevede legislația.

Cum se poate asigura o companie că declarația SAF-T în format XML care conține un volum mare sau foarte mare de date, este corectă și completă?

Pe lângă validarea cu DUK (*i.e.* validatorul pus la dispoziție de ANAF pentru a verifica dacă structura și conținutul XML sunt conform schemei implementate în România), declarația SAF-T trebuie să treacă și alte teste de calitate.

În primul rând, companiile ar trebui să se asigure că datele transmise prin declarația SAF-T corespund cu datele din ERP și/sau din alte sisteme ce au fost utilizate pentru pregătirea declarației. Astfel, se recomandă un minim de reconciliere între declarațiile SAF-T depuse la ANAF și datele sursă.

În al doilea rând, reconcilierea dintre declarația SAF-T (D406) și celelalte declarații periodice depuse de contribuabil (în special D300 și D390) este necesară pentru a identifica eventualele discrepanțe generate de multe ori de excepții de înregistrare în sisteme sau de corecții manuale realizate după închiderea lunii de raportare. O astfel de reconciliere, și arhivarea explicațiilor pentru diferențele identificate, se poate dovedi extrem de utilă în viitoarele inspecții fiscale în care contribuabilii vor trebui să justifice acuratețea datelor raportate.

Nu în ultimul rând, companiile ar trebui să se asigure că aplică testele de consistență publicate recent de ANAF într-un comunicat, în data de 9 martie a.c. Aceste teste erau intuite de contribuabili, iar o parte din acestea țin de regulile contabile care sunt automat respectate în sistemele ERP. Însă, atragem atenția că testele de consistență trebuie aplicate nu asupra datelor din ERP, ci asupra modului în care au fost acestea transpuse în declarația SAF-T, astfel:

- În secțiunea 2.1 General Ledger Accounts, totalul soldurilor debitoare trebuie să fie egal cu totalul soldurilor creditoare după excluderea claselor 8 și 9.
- În secțiunea 2.1. General Ledger Accounts, soldurile inițiale pentru o lună trebuie să fie egale cu soldurile finale din luna precedentă.
- În secțiunea 2.1. General Ledger Accounts, soldul final pentru fiecare cont contabil trebuie să fie compus din soldul inițial și rulajele declarate în secțiunea 3 General Ledger Entries.
- În secțiunea 3, totalul rulajelor debitoare trebuie să fie egal cu totalul rulajelor creditoare.

- În secțiunile 3 și 4.1 / 4.2, suma de taxă trebuie să coincidă cu rezultatul din aplicarea procentului de taxă (aferent codului de taxă din Nomenclatorul ANAF) asupra bazei impozabile declarată la nivel de linie.

Bineînțeles, toate aceste verificări trebuie eficientizate în rutina lunară a entităților raportoare, prin „traducerea” datelor din .xml, concomitent cu prezentarea automată a indicatorilor cheie rezultați din prelucrarea datelor din declarația SAF-T.

Într-o declarație în cadrul Conferinței Anuale de Taxe PwC România, președintele ANAF, Lucian Heiuș, arăta că 2.256 de contribuabili mari și 1.567 de contribuabili mijlocii au depus deja declarația SAF-T. Procentual, înseamnă că aproape 70% din totalul marilor contribuabili, respectiv circa 10% din contribuabilii mijlocii, au depus declarația SAF-T. Este de asemenea o realitate că o parte semnificativă din marii contribuabili au depus declarația pe zero sau incompletă.

Treptat, este de așteptat ca entitățile raportoare să completeze și să îmbunătățească raportarea, cât și să înglobeze în procedurile interne de lucru cel puțin verificările discutate mai sus.

Amnistia fiscală pentru tichete-cadou acordate terților se va aplica din

oficiu. Aspecte utile pentru companii

Autor: Cristina Săulescu, Partener, Cabot Transfer Pricing

O nouă amnistie fiscală a fost reglementată recent, aceasta vizând anularea obligațiilor fiscale principale și accesorii pentru reîncadrările de venituri făcute de ANAF până în 2020 la tichetele-cadou acordate de companii altor persoane decât angajații proprii. Noua amnistie este similară celei aplicate în 2022, care a vizat diurnele reîncadrate de ANAF ca venituri salariale.

Măsura a fost reglementată prin Legea nr. 43/2023 (aplicabilă din 24 februarie), care stabilește că amnistia fiscală se va aplica din oficiu, iar contribuabilii care au plătit deja sumele stabilite prin decizii de impunere își vor putea recupera banii la cerere.

Legea stabilește că se vor anula diferențele de obligații fiscale principale, precum și obligațiile fiscale accesorii aferente acestora, stabilite de organul fiscal prin decizie de impunere emisă și comunicată contribuabilului, ca urmare a reîncadrării din categoria veniturilor din alte surse în categoria veniturilor din salarii și asimilate salariilor a veniturilor din tichete-cadou obținute de către persoanele fizice de la alte persoane decât angajatorii, pentru perioadele fiscale de la intrarea în vigoare a Legii nr. 193/2006 și respectiv a Legii nr. 165/2018 și până la 31 decembrie 2020.

Anularea se va aplica inclusiv în situația în care tichetele-cadou au fost acordate de către plătitorul de venit către angajatorul persoanelor fizice pentru a le distribui angajaților acestora în numele plătitorului de venit.

Amnistia va viza toate companiile care au primit decizii de

impunere pentru reîncadrarea veniturilor din tichete-cadou, indiferent dacă au achitat sau nu sumele respective. Contribuabilii care au plătit aceste sume vor avea dreptul să își recupereze banii prin depunerea unei cereri de restituire.

Amnistia fiscală se va aplica din oficiu, însă va fi necesar ca ANAF să emită un ordin cu procedura de implementare în cel târziu 30 de zile de la publicarea legii în Monitorul Oficial.

Totuși, desi este salutară, reglementarea noii amnistiei nu este suficient de clară și lasă loc de interpretări – unele chiar nefavorabile – pentru companii.

Spre exemplu, la formulare actuală, nu este suficient de clar dacă vor intra sub incidența acestei amnistii persoanele juridice care nu au tratat tichetele-cadou drept venituri din alte surse, ci au aplicat alte tratamente fiscale acestor sume (cum este cazul, spre exemplu, firmelor care au oferit astfel de beneficii, dar le-au încadrat fiscal ca venituri din premii).

În plus, la fel de problematic este și cazul companiilor care nu au acordat expres beneficiul tichetelor-cadou, ci au ales alte forme de insentivare – spre exemplu, vouchere valabile în magazine online, pentru că reglementarea actuală nu acoperă nici situația lor.

Merită subliniat că în momentul de față regimul fiscal al tichetelor-cadou este mult mai strict, după ce Guvernul l-a clarificat prin OUG nr. 130/2021 (publicată în 18 decembrie 2021), stabilind că aceste tichete se pot acorda de companii doar salariaților proprii.

Studiu EY: Infrastructura de încărcare și răspunsul furnizorilor de utilități sunt vitale pentru succesul mobilității electrice

- **Se preconizează că vehiculele electrice vor ajunge la 55% din totalul vânzărilor la nivel mondial până în 2030, dar lipsa de colaborare ar putea afecta adoptarea și obiectivele de decarbonizare**
- **Infrastructura de încărcare accesibilă și echitabilă este esențială pentru ca vehiculele electrice să ia avânt pe piața de masă**
- **Serviciile publice joacă un rol esențial în facilitarea unei tranziții fără probleme către e-mobilitate**

Adoptarea vehiculelor electrice (VE) s-a accelerat mai repede decât se preconiza. La nivel global, vânzările de VE s-au dublat în 2021 și au crescut cu 55% în 2022, ajungând să reprezinte 13% din totalul vehiculelor vândute. Pentru ca această tendință să poată continua, ecosistemul eMobility trebuie să colaboreze în jurul a „Șase elemente esențiale pentru adoptarea generală a EV”, potrivit studiului realizat de EY și Eurelectric[1]. Acesta s-a derulat cu membrii Eurelectric și include informații obținute de la lideri din industrie, inclusiv din sectorul auto, utilități, gestionarea flotelor, planificare urbană și infrastructură de încărcare.

Studiul evidențiază faptul că, în 2022, vânzările de vehicule electrice în China au ajuns la 27% din totalul vehiculelor vândute: În Europa, acestea au reprezentat puțin peste 20%, iar în SUA, vânzările de vehicule electrice au crescut la peste 7% din totalul vehiculelor vândute. Studiul subliniază

necesitatea unui răspuns colaborativ și coordonat din partea actorilor din ecosistemul eMobility în vederea atingerii obiectivelor de decarbonare, în special în cazul serviciilor publice, care joacă un rol esențial.

Mihai Drăghici, Director, Consultanţă, EY România: *„Rata de adoptare a vehiculelor electrice (VE) în România a urcat vertiginos, la 9% în 2022, marcând o creștere remarcabilă de 72% față de anul precedent. Totuși, această cifră este încă inferioară ratei medii globale de adoptare de 13%. Studiul EY/Eurelectric identifică șase elemente esențiale care vor determina viitorul eMobility. Nerespectarea acestor aspecte ar putea duce la ratarea obiectivelor net-zero, la probleme nerezolvate legate de calitatea aerului, la investiții irosite și la o perioadă de tranziție prelungită pentru eMobility”.*

Viitorul e-mobilității depinde de șase elemente esențiale

Pentru a evita un scenariu modern de tipul „căruța înaintea calului”, studiul subliniază faptul că ecosistemul trebuie să se regrupeze în jurul a șase elemente esențiale: lanțuri de aprovizionare rezistente și materii prime vitale; producția de energie curată și ecologică; infrastructura de încărcare accesibilă; integrarea vehiculelor electrice cu tehnologia rețelelor inteligente; platforme digitale și aplicații mobile pentru a optimiza încărcarea vehiculelor electrice și găsirea și formarea forței de muncă de potrivite pentru viitor.

Infrastructură de încărcare accesibilă pentru toți

Pe măsură ce populația care achiziționează vehicule electrice se schimbă de la cei care au adoptat timpuriu vehiculele electrice la un grup mai mare de consumatori cu valori și așteptări mai obișnuite, infrastructura de încărcare accesibilă pentru toți este esențială. Studiul calculează că, până în 2040, numărul total de încărcătoare rezidențiale, private și publice necesare în Europa va depăși 140 de milioane (88% vor fi destinate încărcării la domiciliu) pentru

a deservi un număr estimat de 239 de milioane de vehicule electrice. În SUA, va fi nevoie de un total de 91 de milioane de încărcătoare (85% pentru încărcarea la domiciliu) pentru a deservi 152 de milioane de vehicule în același interval de timp.

Pentru a implementa rapid și echitabil infrastructura de încărcare, studiul recomandă stimularea prin intermediul reglementărilor și a instalării terminalelor de încărcare în spațiile și locurile în care oamenii trăiesc și lucrează. De asemenea, este esențială cooperarea dintre operatorii de rețea și autoritățile publice în ceea ce privește pregătirea pentru dezvoltarea rețelei, înțelegerea gradului de adoptare a vehiculelor electrice și evaluarea nevoilor de infrastructură și a investițiilor.

Serviciile publice joacă un rol esențial în această tranziție

Rolul serviciilor de utilități în această tranziție are la bază o cunoaștere aprofundată a sarcinii pe liniile de distribuție și de transport. Studiul menționează că, în tranziția către e-mobilitate, serviciile de utilități trebuie să își asume un rol mult mai apropiat de client și mai adaptat la tehnologie. Pentru a avea succes, companiile de utilități trebuie să colaboreze în mod proactiv cu planificatorii urbani și să continue să construiască rețele care să permită conectarea surselor regenerabile de energie și a altor forme de active distribuite. În plus, acestea trebuie să gestioneze noile sarcini la punctul de încărcare și să urmărească noi tehnologii care să permită un flux de energie în ambele sensuri în cadrul sistemului.

[1] Eurelectric este federația europeană a producătorilor, distribuitorilor și operatorilor din piața de energie și include peste 3.500 de entități active.

Tax Magazine nr. 1 ianuarie – februarie 2023

Editorial

- **Diana Dănilescu**
  Vine, vine primăvara … și ce mai vine? Amnistia tichetelor cadou!

De actualitate

- **Corina Mîndoiu, Cătălina Butan**
  Marile averi sub lupa Fiscului – ce impact vor avea noile reguli?
- **D&B David și Baias**
  Controlul fi scal preponderent din biroul ANAF versus controlul la sediul contribuabililor: vulnerabilitate sporită sau avantaje pentru companii?

Impozite directe

- **Mirela Păunescu**
  Dificultăți privind aplicarea regulilor de impozitare pentru anumite avantaje de natură salarială dublu impozitate
- **Ionuț Măstăcăneanu, Andrada Goriță, Anca Fercalo**
  Convenția multilaterală: când începe să producă efecte în România?
- **Diana Roșu, Teodora Marinescu**
  Grupurile fi scale din România se pregătesc pentru declararea efectivă a impozitului pe profi t consolidat. Ce pași urmează

Impozite indirecte

- **Delia Cataramă, Elena Andriev, Diana Dănilescu**
  Asocierile fără personalitate juridică în viziunea legiuitorului român și european. Hotărârea CJUE în cauza C-519/21, ASA

Procedură fiscală

- **Ioana Maria Costea, Despina-Martha Ilucă**
  Despre prezumții în legislația și jurisprudența fi scală

Jurisprudență fiscală națională

- **Antoniu Simon**
  Sinteză de jurisprudență fi scală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

- Sinteza hotărârilor în materie fi scală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada ianuarie-februarie 2022

Accesați revista aici!

Dobrinescu Dobrev își caută noi colegi, în vederea extinderii echipei de DREPT

FISCAL

Suntem o societate de avocați specializați în domenii de nișă precum dreptul fiscal și dreptul urbanismului. Fiind foarte pasionați și dedicați muncii noastre, am fost premiați în numeroase ocazii pentru rezultatele profesionale deosebite. Credem că excelența profesională este perfect compatibilă cu o atmosferă de lucru prietenoasă. Prin urmare, căutăm doi colegi asemenea nouă, cu grad diferit de senioriate.

Condițiile de eligibilitate sunt:

- absolvent de studii juridice;
- calitatea de avocat (existentă sau în curs de obținere);
- vocație atât pentru litigii, cât și pentru consultanță de business;
- dinamici, dedicați, meticuloși, organizați, responsabili, analitici, cu bune abilități de comunicare și relaționare;
- fluenți în limba engleză (scris/tradus și vorbit), cu disponibilitate de a efectua, la nevoie, deplasări la clienții sau la instanțele din țară;
- carnet de conducere.

Dacă ni te alături, vei fi responsabil cu:

- cercetare și redactare opinii juridice;
- reprezentarea în instanță, redactarea la timp și riguros a documentelor necesare în relația cu instanțele de judecată;
- efectuarea de formalități specifice în fața unor instituții și autorități publice, urmărirea obiectivelor unui proiect și îndeplinirea tuturor sarcinilor atribuite;
- întocmirea oricăror documente juridice (contracte, notificări, somații, adrese, etc.);
- efectuarea raportărilor administrative în termenele și

în condițiile stabilite.

Ce oferim noi:

- Mediu de lucru plăcut și prietenos;
- Sediu profesional amplasat central și foarte aproape de instanțele judecătorești;
- O echipă premiată anual pentru performanțe excepționale în materia dreptului fiscal și urbanism;
- O coerentă și bine organizată cooperare a echipei în cadrul proiectelor complexe;
- Formare profesională continuă sub îndrumarea unui doctor în drept civil și cercetător științific la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române;
- Formare profesională continuă sub îndrumarea unui doctorand în drept fiscal și cadru universitar asociat în cadrul Facultății de Drept din cadrul Universității București;
- Implicare directă în dosare cu notorietate în materie fiscala si a urbanismului;
- Susținere pentru publicarea de articole științifice.

Dacă vrei să ne cunoaștem, trimite-ne un Curriculum Vitae și o scrisoare de intenție la adresa careers@dobrinescudobrev.ro

---

Sondaj EY România: Facilităţile fiscale acordate pentru cercetare-dezvoltare

sunt încă insuficient accesate de către companiile româneşti

Un procent de 46% dintre companiile românești care au activități de cercetare-dezvoltare spun că nu aplică pentru a obține facilitățile fiscale acordate de stat prin legislație. Este concluzia principală ce rezultă dintr-un studiu derulat de echipa EY despre proiectele de cercetare-dezvoltare și facilitățile de care acestea pot beneficia. Studiul identifică principalele motive pentru care contribuabilii încă ezită.

Codul Fiscal din România conține prevederi în legătură cu activitatea de cercetare – dezvoltare în baza cărora companiile din România, dacă desfășoară astfel de activități, pot beneficia de facilități fiscale. Aceste facilităţi privesc **impozitul pe profit și impozitul pe veniturile angajaţilor care sunt implicaţi în proiecte de cercetare-dezvoltare derulate de companii,** tocmai pentru a stimula activitatea de cercetare și dezvoltare a companiilor românești.

În ce măsură companiile din România derulează activități de cercetare-dezvoltare, dacă au cunoștință de facilitățile prevăzute de lege, în ce măsură au aplicat pentru a obține astfel de facilități și care au fost rezultatele inspecțiilor fiscale ale organelor de control pe această temă, rezultă din cel mai recent Studiu EY. Iată, mai jos, câteva concluzii:

- aproape jumătate (46%) dintre companiile care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare intervievate **nu au aplicat pentru facilitățile fiscale prevăzute de** lege;
- aproape jumătate dintre companii au avut dificultăți în determinarea activităților de cercetare-dezvoltare eligibile;
- peste 50% dintre inspecțiile fiscale desfășurate la

companiile care au aplicat pentru facilitățile fiscale disponibile pentru activitatea de cercetare-dezvoltare s-au finalizat cu ajustări privind facilitățile aplicate;

- peste trei sferturi dintre companiile care au aplicat facilitățile fiscale pentru cercetare-dezvoltare nu au obținut și certificare din partea unui expert desemnat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), acesta fiind unul din principalele motive pentru care au avut ulterior probleme în cadrul inspecției fiscale.

Studiul arată că peste 60% dintre companiile intervievate spun că sunt informate și cunosc facilitățile fiscale care permit societăților o deducere suplimentară la calculul rezultatului fiscal (50% din cheltuielile eligibile pentru aceste activități) și, respectiv scutirea de la plata impozitului pe venit pentru persoanele care sunt incluse în echipa unui proiect de cercetare-dezvoltare și inovare.

Totuși, 40% din companiile incluse în studiu nu cunosc aceste facilități, cu atât mai mult cu cât vorbim despre companii din sectoare de activitate care ar putea cunoaște un proces accelerat de dezvoltare, în actualul context economic dificil și complex, dacă ar desfășura astfel de proiecte.

Pe de altă parte, deși 61% dintre respondenți declară că sunt în cunoștință de cauză privind facilitățile acordate în cazul derulării proiectelor de cercetare-dezvoltare, doar 31% au accesat una dintre cele două facilități, respectiv, 69% nu au aplicat pentru obținerea acestora.

Pasul aplicării acestor facilități fiscale, indiferent de rezultatul obţinut, a fost urmat în 80% dintre cazuri și de o inspecție fiscală care a vizat impozitul pe profit și/sau impozitul pe venit pentru perioada în care compania a aplicat facilitățile.

Cel mai îngrijorător aspect, în ceea ce privește rezultatele inspecției, este acela că organele de control fiscal au contestat (în 50% din cazuri) aplicarea facilităților fiscale, fapt determinat de mai multe motive, cel mai des invocat fiind însă **lipsa certificării din partea unui expert din cadrul Registrul experților pe domenii de cercetare-dezvoltare**.

O întrebare la fel de importantă în cadrul studiului s-a referit la întocmirea proiectului specific activităților de cercetare-dezvoltare pentru care s-au aplicat facilitățile fiscale, care trebuie să conțină elementele minime prevăzute de legislația aplicabilă. Răspunsurile au fost în totalitate pozitive, ceea ce duce la concluzia că, în cadrul companiilor s-a înțeles importanța documentației în aplicarea facilităților.

Dar aici este de analizat pasul premergător întocmirii dosarului de proiect cerut de lege, și anume **modalitatea prin care a fost realizată certificarea activităților de cercetare-dezvoltare**. Cele mai multe companii au realizat intern (80% dintre respondenți) și doar 20 % dintre cei intervievați au obţinut şi certificarea de către un expert desemnat conform Registrului experților.

Realizarea și documentarea dosarelor proiectelor de cercetare-dezvoltare a constituit, potrivit studiului, pentru toţi respondenții, cea mai mare provocare a companiei în aplicarea acestei facilități fiscale.

Deși cunosc legislația și, prin urmare, facilitățile pe care aceasta le conține în cazul în care derulează unul sau mai multe proiecte de cercetare-dezvoltare, companiile nu aplică pentru acestea. Sondajul evidențiază faptul că societățile românești – în speță persoanele abilitate să se ocupe de acest segment în cadrul companiilor – se confruntă cu mai multe probleme simultan.

Principalul motiv pentru care companiile nu au aplicat pentru

a beneficia de aceste facilități fiscale sunt **dificultățile în determinarea activităților de cercetare-dezvoltare eligibile,** cu peste 67% dintre răspunsuri, la egalitate cu **dificultățile în întocmirea documentației solicitate** – 67% urmat. Urmează în ordine: prevederile legislative neclare – 44%, la egalitate cu riscul ca autoritățile de control să conteste aplicabilitatea acestei facilități (44%) și dificultățile în determinarea cheltuielilor eligibile și a cheii de alocare a costurilor eligibile (44%) și dificultățile în contractarea unui expert desemnat conform Registrului experților pe domenii de cercetare-dezvoltare (22).

Din rezultatele studiului se desprind cel puțin trei lucruri importante cărora companiile din România ar trebui să le acorde atenție:

- analiza temeinică, premergătoare deciziei de a aplica, pentru a evita „munca în zadar”;
- înțelegerea pașilor și a documentației de pregătit;
- importanța serviciilor unui consultant și certificării de către un expert, opțiune prin care se scutește timp, se economisesc bani și este evitată situația în care aplicarea facilității în sine să fie contestată.

Andra Caşu, Partener, liderul departamentului de Impozite directe, EY România: „*Consider că zona de cercetare-dezvoltare este foarte ofertantă şi potrivită pentru multe industrii în perioada următoare, iar companiile din România ar trebui să aibă în vedere în avantajele oferite de Codul Fiscal prin aceste facilităţi, aducând inclusiv beneficii de cash-flow. Recomand contribuabililor să analizeze în ce măsură activităţile pe care le au sunt potrivite pentru a aplica aceste facilităţi în perioada următoare”.*

În România, legislația în domeniu este foarte favorabilă acestor proiecte de cercetare-dezvoltare și ar putea genera un impact foarte mare pentru companii, inclusiv avantaj de cash-flow din punct de vedere fiscal.

Răzvan Ungureanu, Director, Impozite Directe, EY România: *„Facilităţile fiscale pentru activităţile de cercetare-dezvoltare există de mulţi ani în legislaţia românească, însă nu au fost accesate pe scară largă de companiile care ar putea beneficia de ele. Anul 2023 a venit cu modificări importante privind procedura de aplicare a acestor facilităţi, care clarifică anumite aspecte neclare sau insuficient reglementate şi care ar trebui să încurajeze tot mai multe companii să aplice facilităţile fiscale pentru activităţile de cercetare-dezvoltare desfăşurate”.*

Principala recomandare pe baza rezultatelor studiului este reconsiderarea acestor facilități de către companiile care au activități de cercetare-dezvoltare în sensul aplicării lor pe scară mai largă. Faptul că, recent, legislația s-a schimbat si au apărut inclusiv precizări legate de lista experților în domeniu arată că autorităţile sunt deschise și favorabile în ceea ce privește încurajarea companiilor românești spre a beneficia de astfel de facilități.

Cele 12 detalii fiscale importante cu privire la câștigurile obținute din tranzacții cu monede virtuale

Autori:

- ***Stela Andrei, Partener, Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***
- ***Cristina Cristea, Senior Manager, Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***

- **Câștigurile din tranzacții cu criptomonede** se declară și se impozitează dacă au fost valorificate într-o monedă clasică, bunuri sau servicii
- **Nedeclararea și eludarea obligațiilor fiscale** pe câștiguri astfel obținute suportă aceleași consecințe ca în cazul oricărui alt venit nedeclarat
- **Conformarea voluntară** în declararea veniturilor din tranzacții cu monede virtuale elimină riscul unor consecințe nedorite în urma verificărilor ANAF

Lumea monedelor virtuale – a criptomonedelor, cum generic sunt denumite, pentru că sunt create pe tehnologia blockchain, prin criptare – este una complexă. În România, s-a tot scris despre tratamentul fiscal al veniturilor obținute din astfel de tranzacții și a fost sumarizat foarte recent și de către Autoritatea Națională de Administrare Fiscală (ANAF) în unul dintre ghidurile puse la dispoziția contribuabililor – *Broșura privind tratamentul fiscal al veniturilor realizate de persoanele fizice din transferul de monedă virtuală*.

(*https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Brosusa_Criptomonede_2023.pdf*)

În legătură cu acest subiect, se pot desprinde **12 aspecte** pe care le considerăm importante de reținut:

1. **Poate ANAF să afle despre câștigurile din astfel de tranzacții?**

Când vorbim despre momentul monetizării, tranzacțiile se derulează exclusiv prin conturi bancare clasice. ANAF primește deja informații de la terți, inclusiv informații de la instituțiile bancare privind mișcările pe conturi. La nivelul Comisiei Europene se discută despre un pachet de reglementări privind raportarea unor astfel de tranzacții, cu scopul de a avea acces rapid și transparent la informații privind câștigurile obținute.

Experții Comisiei Europene susțin că: *„Mijloacele alternative*

de plată și de investiție, cum ar fi criptoactivele și moneda electronică, reprezintă o nouă realitate în era digitală. Acestea au un mare potențial de stimulare a activității economice și a inovației, dar prezintă, de asemenea, riscul de a reduce transparența și de a permite evaziunea fiscală sau frauda. În cadrul programului nostru de impozitare echitabilă, ne vom actualiza normele fiscale pentru a aborda aceste aspecte, introducând un standard comun pentru a alinia diferitele abordări naționale de impozitare a criptoactivelor. Acest lucru va ajuta administrațiile naționale să colecteze mai eficient impozitele prin includerea veniturilor din criptoactive și să țină pasul cu evoluția tehnologiei, pe măsură ce Europa avansează în tranziția sa digitală".

Astfel, este evidentă atenția autorităților privind tranzacțiile cu criptomonede, și nu doar la nivelul României. În acest sens, și *Strategia ANAF de creștere a conformării voluntare în domeniul impozitului pe veniturile persoanelor fizice în România 2023-2025* (pe care o puteți găsi pe site-ul ANAF) prevede acțiuni cu privire la astfel de venituri. De altfel, ANAF a anunțat deja în repetate rânduri rezultatele obținute/sume colectate în urma unor verificări/controale derulate în cazul persoanelor fizice care au obținut câștiguri din criptomonede.

2. **Când vorbim despre posibile obligații fiscale?**

Trebuie să recunoaștem că legislația fiscală din România nu este extrem de clară privind momentul determinării câștigului ce trebuie declarat. Noi înțelegem următoarele: când moneda virtuală este monetizată, adică se transformă în monedă clasică (fiat) – lei, euro, dolari SUA etc., în bunuri sau servicii, veți avea o obligație fiscală, dacă aveți un câștig.

3. **Cum se calculează câștigul?**

Ca diferență favorabilă între suma investită inițial și suma obținută în final prin vânzarea criptomonedelor, mai precis

diferența între prețul de vânzare și prețul de achiziție, luând în calcul și costurile directe aferente tranzacției. Cu alte cuvinte, dacă valoarea monedei reale, a bunului/serviciului primit este mai mare decât suma investită inițial în criptomonede, atunci aveți un câștig și, evident, se nasc obligații fiscale.

Având în vedere faptul că pierderile din astfel de tranzacții nu sunt reportabile de la un an la altul, nu există obligația de a le declara.

4. **Ce cotă de impozit pe venit se datorează?**

10% – doar când diferența dintre prețul de achiziție și cel de vânzare (precum și costurile directe, dacă este cazul) este pozitivă.

5. **Este impozabil întreg câștigul?**

Pragul neimpozabil este de 200 lei/tranzacție, condiția fiind ca, într-un an, câștigul să nu depășească suma de 600 lei.

Atenție! În cazul în care se înregistrează un câștig anual de peste 600 lei (de exemplu, 605 lei), întreaga sumă este impozabilă și nu doar suma care depășește respectivul prag.

6. **Ce contribuții sociale se datorează?**

Pentru anul 2022, contribuția de sănătate (CASS) se datorează pentru câștigurile care, în mod singular sau împreună cu alte tipuri de venituri într-un an, depășesc plafonul de 12 salarii minime pe țară. CASS de 10% se datorează la acest plafon, rezultând într-o sumă de plată de 3.060 lei pentru anul 2022.

Atenție la modificările fiscale privind plafoanele (și anume cele de 6, 12 sau 24 de salarii minime), la care se datorează CASS începând cu veniturile obținute în anul 2023, fiind raportabile în 2024, dar și în Declarația Unică estimativă care se va depune până pe 25 mai 2023.

7. **Până când și cum se declară câștigurile?**

Până la 25 mai, inclusiv, a anului următor celui în care au fost realizate veniturile, în baza Declarației Unice care poate fi depusă online (prin SPV sau e-guvernare utilizând semnătura electronică) sau fizic, prin poștă sau la ghișeu.

Recomandarea este deschiderea și utilizarea spațiului virtual privat de pe website-ul ANAF (SPV), pentru că este platforma care oferă mai multe servicii și metode eficiente de solicitare și obținere de documente fiscale.

8. **Care este termenul de plată a obligațiilor fiscale datorate?**

Până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui în care au fost realizate veniturile, similar termenului de depunere a Declarației Unice.

9. **Există beneficii pentru plăți anticipate?**

La acest moment, nu au fost prevăzute astfel de beneficii și este greu de crezut că vor apărea, cel puțin pentru veniturile din 2022.

10. **Există sancțiuni pentru nedeclararea și neplata obligațiilor fiscale care decurg din astfel de tranzacții?**

Categoric, sunt sancțiuni similare oricăror altor venituri nedeclarate – amenzi, dobânzi, penalități, iar în cel mai rău caz și urmăriri penale.

11. **Ce se întâmplă dacă se decide transformarea activității de tranzacționare a monedelor virtuale într-o activitate regulată?**

Activitatea începe să capete un caracter economic și se transformă într-o activitate independentă, care poate să se deruleze sub diferite forme de organizare (de exemplu, PFA,

SRL), fiecărei forme aplicându-i-se prevederi fiscale diferite (de exemplu, mod de calcul, raportare, taxe datorate).

12. **Sunt oportune tranzacțiile cu criptomonede?**

Lucrurile nu sunt chiar atât de simple cum ar putea să pară la prima vedere, dar putem avea **două mari concluzii** relativ simple în ceea ce privește tranzacțiile cu criptomonede:

- **Investițiile de orice tip vin la pachet nu doar cu oportunități, dar și cu riscuri și responsabilități** – și de a câștiga, și de a pierde, în ambele cazuri fiind nevoie de o foarte bună înțelegere a tipului de investiție, a piețelor investiționale, a regimului activelor respective, precum și a regimului fiscal.
- **Informația înseamnă putere** – nu este un simplu slogan, ci un principiu esențial, mai ales în domeniul investițiilor financiare, inclusiv în criptomonede. Cu alte cuvinte, nu investiți în ceea ce nu cunoașteți foarte bine și optați pentru corectitudine și conformare fiscală. Poate suna clișeic, dar este cu certitudine adevărat!